

שחוטי חוץ

אשם מחוסר זמן - שלא לשמו

קיד: - קטו:

37	אילימא לשמו - אשם נמי ליפטררה!	1	א"ר חלקיה (רבי) רב טובי:
38	אלא לאו שלא לשמו!	2	לא שנו אלא לשמו;
39		3	אבל שלא לשמו - חייב, הואיל וראוי לשלא לשמו בפנים.
40	לעולם שלא לשמו, ור"א היא דמקיש אשם לחטאת,	4	
41	תנא עיקר וכ"ש לטפל.	5	אי הכי - לשמו נמי נחייב, הואיל וראוי לשלא לשמו בפנים?
42		6	בעי עקירה.
43	ת"ש דכי אתא רב דימי אמר: תנא דבי ר' ליואי: (ברייתא 3)	7	
44	יכול שאני מוציא אף עולת מחוסר זמן בבעלים,	8	מתקיף לה רב הונא:
45	אשם נזיר ואשם מצורע (מנין)	9	וכי יש לך דבר שאינו כשר לשמו - וכשר שלא לשמו?
46	וגסיב להו תלמודא לחיובא ולא ידענא מאי היא)	10	ולא?
47	מאי תלמודא?	11	והרי [קטו]. פסח בשאר ימות השנה דאינו כשר לשמו,
48	אמר רבינא:	12	וכשר שלא לשמו!
49	שור מכל מקום כע"ב מכל מקום ע"ז מכל מקום.	13	פסח בשאר ימות השנה שלמים נינהו.
50	הא מאי רומיא? כדאמרת!	14	
51		15	לימא מסייע ליה: (ברייתא 1)
52	אמר ר"נ: משום [דרמי] דתנא דבי ר' ליואי אדתני לוי:	16	יכול שאני מוציא אף עולת מחוסר זמן בבעלים,
53	(ברייתא 4)	17	ואשם נזיר ואשם מצורע - ת"ל:
54	אשם נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן -	18	שור מ"מ, כשב מ"מ, עז מ"מ.
55	כשריזין ולא עלו לבעלים לשום חובה.	19	ואילו חטאת - שיירא.
56	שחטן מחוסר זמן בבעלים, או שהיו בני שתי שנים ושחטן -	20	במאי עסקינן?
57	פסולין	21	אילימא בזמנו - מאי איריא אשם? אפילו חטאת נמי!
58	ומשני רב דימי: לא קשיא:	22	אלא שלא בזמנו.
59	כאן - לשמו, כאן - שלא לשמו.	23	ובמאי? אילימא לשמו - אשם אמאי חייב?
60		24	אלא לאו שלא לשמו!
61	רב אשי רמי מתני' אברייתא ומשני:	25	
62	כאן - לשמו, וכאן - שלא לשמו.	26	לעולם בזמנו ושלא לשמו;
63		27	ורבי אליעזר היא, דאמר מקשינן אשם לחטאת,
64	לימא תיהוי תיובתיה דרב הונא?	28	ותנא טפל וה"ה עיקר.
65	אמר לך רב הונא:	29	
66	הכא במאי עסקינן?	30	ת"ש: (ברייתא 2)
67	כגון שהפריש שתי אשמות לאחריות,	31	יכול שאני מרבה עולת מחוסר זמן בגופה,
68	דחד מינייהו מעיקרא עולה היא	32	וחטאת בין בגופה בין בבעלים -
69	[קטו]: כדרב הונא אמר רב;	33	ת"ל ואל פתח אהל מועד -
70	דאמר רב הונא אמר רב:	34	כל שאינו ראוי לבא בפתח אהל מועד - אין חייבין עליהן
71	אשם שניתק לרעה ושחטו סתם - כשר לעולה.	35	ואילו אשם - שיירא.
72		36	במאי עסקינן?

סיכום המהלך

1-3	מימרא דרב חלקיה: אשם מחוסר זמן ששחטו שלא לשמו בחוץ - חייב.
5-6	קושיא ותירוץ.
8-13	קושיא של רב הונא, תירוץ ודחית התירוץ.
16-18	ברייתא 1 - יש חיוב בשחיטת אשם בחוץ.
19-24	דיוק ואוקימתא דאיירי שלא בזמנו (מחוסר זמן) ושלא לשמו וחייב (כרב חלקיה).
26-28	דחיית הדיוק ואוקימתא בזמנו
30-34	ברייתא 2 - פטור בשחיטת חטאת בחוץ..
35-38	דיוק: באשם חייב, ואוקימתא דאיירי שלא לשמו ומחוסר זמן. (כרב חלקיה)..
40-41	דחיית הדיוק ונתינת טעם אחר לפטור.
43-50	ברייתא 3 - יש חיוב בשחיטת אשם בחוץ.
52-57	ברייתא 4 - אשם מחוסר זמן - פסול ופטור בחוץ.
58-59	תירוץ הברייתות שהחיוב איירי שלא לשמו. (כרב חלקיה).
61-62	קושיא ותירוץ של רב אשי כשיטת רב חלקיה.
64-71	העמדת החיובים באשם מחוסר זמן שלא לשמו - באשם שהופרש לאחריות וניתק לרעהיה.

הסבר: אשם מחוסר זמן שלא לשמו

- 2 אע"פ שאשם מחוסר זמן פסול בפנים ולכן פטור בחוץ, סובר רב חלקיה דכיון שאם משנה את שמו בפנים - כשר, כדן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן - אזי בחוץ חייב.
- 5 קושיא: אם אמרינן "הואיל" - גם לשמו בחוץ ראוי, אם ישנה את שמו בפנים.
- 6 תירוץ: עד שלא עקר את שמו (לא אמרינן "הואיל") סמתיה לשמו, ומחוסר זמן לא מתקבל בפנים.
- 8 **רב הונא** חולק וסובר שאע"פ שזבחים שנזבחו שלא לשמן - כשרים, זהו רק כאשר אם יזבחו לשמן - יעלו לחובה; אך במחוסר זמן, שלשמו - פסול, שלא לשמו - ג"כ פסול.
- 11 נסיון למצוא דוגמא למקרה שלנו בפסח בשאר ימות השנה שלשמו - פסול, ושלא לשמו (אלא לשם שלמים) - כשר.
- 12 דחייה: פסח בשאר ימות השנה **כבר** מעצמו הוי שלמים, ואם ישחט שלא לשם פסח אלא לשם שלמים, זהו שמו הנכון ולכן כשר; משא"כ בנדון דידן - כאשר האשם הוא מחוסר זמן - שמו עדיין אשם, ובעי עקירה.
- 16-18 ברייתא 1. נסיון למצוא ראייה: הדין כאן שאשם חייב בחוץ.
- 19 כיון שחטאת לא נזכרה - כנראה הדין שלה שפטור.
- 21-22 אי אפשר לומר דאיירי בזמנו - שאז גם חטאת איננה מחוסר זמן, והיתה צריכה להיות מוזכרת לחיוב.
- 23 כיון דאיירי **שלא בזמנו** - במחוסר זמן - אי אפשר לומר שחייב באשם שנשחט לשמו, שהוא פסול.
- 24 מסקנה: חייב באשם **מחוסר זמן** שלא לשמו, **כרב חלקיה**.
- 26 דחייה: אין הוכחה מהשמטת חטאת לכך דאיירי שלא בזמנו, אלא התנא סובר כרבי אליעזר "כחטאת כאשם" ופסול לגמרי שלא לשמו. איירי **בזמנו**, (וזה החידוש) כששחט בחוץ שלא לשמו - חייב, שאין בכוחו לעקור שם אשם ממנו, ומסתמא קאי לשמו ומתקבל בפנים.
- 28 כיון שדין אחד להם, שאשם נלמד מחטאת לרבי אליעזר - לא חש התנא להזכיר את שניהם. אי אפשר לומר שהברייתא כרבנן דרבי אליעזר המכשירים אשם שלא לשמו, שאם כן - פשיטא שחייב עליו בחוץ, ואין צורך לברייתא.
- 32 ברייתא 2. חטאת מחוסר זמן - פטור בחוץ.
- 35 אשם לא מוזכר, כנראה חייב עליו בחוץ.
- 37 אי איירינן לשמו, למה אשם חייב במחוסר זמן?
- 38 מסקנה: חייב באשם **מחוסר זמן** שלא לשמו, **כרב חלקיה**.
- 40 דחייה: בחיוב בחטאת איירי שלא לשמו **בזמנו**. החידוש כאן כמו התירוץ הקודם.
- 41 כיון שאשם נלמד מחטאת לרבי אליעזר - לא חש התנא להזכיר את שניהם, כנ"ל.
- 45 ברייתא 3. נסיון למצוא סיוע לרב חלקיה: הדין כאן שאשם חייב בחוץ.
- 50 תמיהה: הרי אפשר לתרץ בדיוק כמו שתירצנו מקודם, דאיירי **בזמנו** וכרבי אליעזר וכו'.
- 52,58 כיון שרב דימי משהו את הדין הנזכר בברייתא 4 בהדיא **במחוסר זמן** לדין הנזכר כאן, סימן שגם ברייתא 3 איירי **במחוסר זמן**.
- 56-57 ברייתא 4. אשם מחוסר זמן - פסול (ובחוץ יהיה פטור) בניגוד לברייתא 3.
- 59 תירוץ של **רב דימי**: פטור במחוסר זמן כאשר שחט לשמו, וחייב כאשר שחט שלא לשמו. **כרב חלקיה**.
- 61 **רב אשי** מקשה מהמשנה "הזב... והמצורע... חטאתם ואשם בחוץ - פטורים" על ברייתא 2 שפטור.
- 62 מתרץ כמו רב דימי לעיל בסמוך.
- 64 תירוץ של רב דימי ורב אשי מנוגדים לדעתו של **רב הונא (שורה 9)**. איך הוא יסביר את המקורות שאשם ששחטו בחוץ חייב?
- 67-68 לדעתו מדובר באדם שהפריש מלכתחילה שני קרבנות. אם אחד יאבד - ישאר השני. ואם לא - דמיו ילכו לנדבה ויקנו בהם עולה. לכן, כיון שאיננו עומד בוודאות להקרבה כאשם, אלא לעולה, אם שחטו שלא לשמו המקורי (אשם) - כשר בפנים, כדן עולה שנשחט שלא לשמו, ובחוץ יהיה חייב.
- 69-71 בדומה לזה מצינו באשם שפסקו עליו שירעה עד שיסתאב ודמיו יפלו לנדבה שאם שחטו סתם, לפני שהומם ונפדה - כשר לעולה. שמע מינה - שהעומד להקרבה כעולה, נחשב כבר כעולה.

סיכום: אשם מחוסר זמן

שלא לשמו		לשמו		רב חלקיה	רב הונא
בחוץ	בפנים	בחוץ	בפנים		
חייב	כשר	פסול	פסול		
פטור	פסול				